

El pitjor serà que entre els aturats n'hi haurà un nombre important que no tindran subsidi ni cap ingrés.

Un estiu preocupant

L'estiu econòmic a les Balears mostra dades preocupants que auguren una tardor molt complicada.

Tots els hotels de Balears que encara no ho havien fet, van obrir les portes durant el mes de juny. Tanmateix el nombre de treballa-

dors que van contractar no fou tan alt com altres anys. Així es dedueix de les xifres de l'atur registrades l'últim dia del mes de juny. En total a les Illes hi ha 64.160 persones desocupades, un 73,7 % més que el mateix mes de l'any passat. Per comparar: al País Valencià l'augment de l'atur en el mateix període és del 66,8 % i a Catalunya, del 49,1 %. La dada interanual balear és la segona pitjor de tot l'estat, ja que excepte Astúries, amb un 90 %, cap comunitat enregistra un increment tan fort. Tot i així, l'economia illenca dona una certa

alegria gràcies al sector turístic, el qual ha contractat suficientment per reduir l'atur entre juny i maig en un 3,9 %, molt per sobre dels índexs de les altres comunitats i de la mitjana estatal, que ha estat de l'1,5 %. La veritat, però, és que l'ocupació que es crea no és prou per absorbir un nombre d'aturats que amenaça de ser un problema social de gran magnitud a la pròxima tardor.

Males dades. El conseller d'Economia, Carles Manera, va reconèixer fa dues setmanes que no veu "brots verds" a les Balears –amb referència a la gastada expressió que tant Zapatero com la ministra d'Economia, Elena Salgado, usen habitualment per dir que es comença a veure algun signe de recuperació a l'economia de tot

l'Estat–, que l'arxipèlag ha entrat ja en recessió tècnica i que la caiguda de la producció a final d'any pot estar al voltant del 2,7%.

Per la seva banda, el director del Centre de Recerca Econòmica (CRE) –entitat creada a mitges per la Universitat de les Illes Balears i la Caixa d'Estalvis de les Balears–, Antoni Riera, va presentar la previsió econòmica per a enguany, gairebé al mateix temps que el conseller. Segons el CRE, la caiguda de la producció illenca no serà tan intensa com preveu el govern, però es quedarà al voltant de l'1,5 %.

En el que tots els observadors estan d'acord és que la crisi està provocant una situació insòlita. El nombre d'aturats és molt alt a pesar d'estar en temporada alta i tot indica que quan finalitzin els contractes de l'estiu la xifra de desocupats es dispararà a l'alça. Més encara es tem si es considera el fet que cap sector pot, ni de lluny, compensar la pèrdua de feina turística. Tant la indústria com la construcció, l'agricultura i el comerç segueixen perdent ocupats. El sector del comerç està a l'expectativa de com van les rebaixes d'estiu, després de portar un any molt dolent, però no hi ha gaires esperances: el president de PIMECO (Petita i Mitjana Empresa de Comerç), Bernat Coll, avalua que tot i que seran les rebaixes “amb majors descomptes de la història”, al voltant del 40 %, la facturació caurà de l'ordre del 10 % en relació amb l'any passat. Especialment dolorós és veure el saldo que deixa la crisi a la indústria mallorquina: el 35 % de les empreses d'aquest sector han tancat les portes durant el darrer any. Una caiguda espectacular que el president de la federació d'indústria de PIME-Mallorca, Salvador Canudas, creu que seguirà perquè “no hem tocat fons, el pitjor encara està per arribar: serà el proper hivern, i la recuperació va per llarg.” L'enfonsament de la construcció ha arrossegat moltes indústries complementàries: fusteries, indústries del metall, de cuines, etc. De fet, la mortalitat empresarial en aquest subsector supera amb escreix el 40 % l'últim any. També pateix fort ferm el subsector dels tallers mecànics, que ha vist minvat el nombre d'empreses en un 35 %. La indústria nàutica –que l'última dècada havia viscut un gran

desenvolupament– està reduint enguany entre un 40 % i un 50 % la facturació en relació amb l'estiu de l'any passat, la qual cosa ha obligat algunes empreses a tancar i les que sobreviuen a reduir horaris per estalviar costos, però així i tot la previsió per a després de l'estiu no pot ser més negra: “en tancaran moltes”, diu el responsable d'indústria de la PIME. El desolador panorama de la indústria mallorquina i balear ha portat a la consellera del ram, Xica Vives, a anunciar un pla d'ajudes al sector. Des de la PIME s'insisteix que el problema és estructural i que el que cal és trobar un nou model de desenvolupament no tant a expenses del turisme i de la construcció.

Atur de tardor. A la llum de totes les males dades que es van coneixent, la màxima preocupació del govern, patronals i sindicats és què passarà a

Cal trobar un nou model de desenvolupament no tant a expenses del turisme

la tardor. D'aquí a dos mesos i mig començaran a tancar hotels, i les indústries i els comerços hauran de fer front a una temporada de tardor i d'hivern molt complicada. Amb veu baixa es confia que es comenci a veure una certa recuperació l'estiu de l'any que ve, però mentrestant la situació social derivada dels efectes de la crisi sobre l'ocupació fan témer uns increments d'atur com mai no s'han vist a les Illes.

Des del CRE, Antoni Riera expressava que caldrà prendre mesures serioses per fer front a un atur estructural, perquè si no, s'interrogava, “què farem, deixar en atur crònic molta gent?” En aquest sentit, Riera advoca perquè el govern central assumeixi la necessitat de la reforma del mercat laboral, la qual, al seu parer, no ha de ser només per a abaratir l'acomiadament, sinó per a reformar tot el sistema, en especial apostant molt per l'augment de la formació professional. Un problema

que a les Balears és enorme, ja que bona part dels desocupats provenen de sectors –construcció, hoteleria...– que es nodreixen de treballadors amb baixa qualificació. La qual cosa provoca, en perdre la feina, que és difícil ubicar-los en un altra ocupació.

Tant la PIME com la CAEB (la gran patronal: Confederació d'Associacions Empresarials de les Balears) preveuen que per a la pròxima tardor el nombre de parats superi els 80.000 efectius. Els sindicats, UGT i CCOO, són més pessimistes i situen l'horitzó a curt termini en uns 100.000 desocupats. Aquestes previsions tan negatives es basen en el fet que durant la temporada alta el sector turístic no ha pogut assumir tot el nombre de treballadors que d'altres anys col·locava, i per això l'atur enregistrat el juny –64.000– és tan alt, una xifra a la qual caldrà sumar entre setembre i octubre els treballadors que perdin la feina a l'hoteleria i a la resta dels sectors. Val a dir que a l'hoteleria hi treballen unes 100.000 persones, de les quals la meitat són fixos discontinus i la resta es divideix entre els fixos i els eventuals. Per tant, s'espera que només aquest sector faci engreixar força el nombre d'aturats global, que pot vorejar les previsions sindicals.

El pitjor serà que entre els aturats n'hi haurà un nombre important que no tindran subsidi ni cap ingrés. Serà el cas, per exemple, dels eventuals d'hoteleria, que no tindran prou mesos cotitzats per cobrar pensió. O alguns casos de fixos discontinus que, si bé el conveni els assegura els mesos suficients per cobrar subsidi, han renunciat a la seguretat relativa del conveni per poder tenir feina com a eventuals. El Govern Balear tem que a l'octubre al voltant d'unes 22.000 persones no tinguin a les Balears cap ingrés econòmic. Per això va enviar al parlament, i aquest l'aprova, la llei de serveis socials –que assegura a tothom el mínim de menjar, vestir i dormir a cobert– i per això mateix Francesc Antich ordenà a totes les conselleries que aprimin al màxim les despeses a fi de nodrir un fons comú per fer front a les necessitats de política social.

Miquel Payeras